



ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน 2567

อย่าหลงเชื่อว่ายาเบาหวาน กลุ่มซัลโฟนิลยูเรีย ทำให้ไตวาย

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะทำงานสร้างความเข้มแข็ง
ประชาชนด้านการใช้ยาอย่างสมเหตุผล (สยส.)
และ กรรมการแพทยสภา



หมอชวนรู้



The Medical Council of Thailand



www.tmc.or.th

อย่าหลงเชื่อว่ายาเบาหวานกลุ่มซัลโฟนิลยูเรียทำให้ไตวาย

ทำไมถึงไม่ควรเชื่อ?

มีแพทย์และเภสัชกรบางคนได้ทำคลิปบนสื่อโซเชียล เช่น YouTube และ TikTok ซึ่งให้ข้อมูลผิด ๆ โดยอ้างว่ายาเบาหวานในกลุ่มซัลโฟนิลยูเรีย (Sulfonylurea) เป็นอันตรายต่อไต เช่น "ใครที่กินยาตัวนี้อยู่ ระวังไตวาย หากเพื่อนกินยาตัวนี้อยู่ ผมแนะนำให้เปลี่ยนยาทันที" แต่ข้อมูลนี้ไม่เป็นความจริง จึงไม่ควรหลงเชื่อคำกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้องนี้



ซัลโฟนิลยูเรียคือยาเบาหวานชนิดใด?

ซัลโฟนิลยูเรียหรือที่ย่อว่า SU เป็นกลุ่มยาที่แพทย์ใช้กับผู้ป่วยเบาหวานเพื่อลดระดับน้ำตาลในเลือด ประกอบด้วยยาหลายชนิด เช่น:

กลิพิไซด์

(ชื่อการค้า: ดิพพาไซด์, กลัยซีเดียบ)

Dipazide tab 5 mg



Glycidiab tab 5 mg



กลัยเบนคลาไมด์

(ชื่อการค้า: ดาโอนิล, ซูกริล)

Sugril tab 5 mg



กลัยเมพิไรด์

(ชื่อการค้า: อะมาริล, ไดอะกลิป)

Amaryl tab 4 mg



Diaglip tab 4 mg



Amaryl tab 3 mg



Diaglip tab 2 mg



Amaryl tab 2 mg



Diaglip tab 1 mg



รู้ได้อย่างไรว่ายากลุ่มซัลโฟนิลยูเรียไม่เป็นอันตรายต่อไต?

ข้อมูลจากฐานข้อมูลทางการแพทย์ ฉลากยา และเอกสารข้อมูลผลิตภัณฑ์ของยากลุ่มซัลโฟนิลยูเรีย เช่น กลิพิไซด์, กลัยเบนคลาไมด์ และกลัยเมพิไรด์ ยืนยันได้ชัดเจนว่ายาเหล่านี้ไม่ได้ทำให้เกิดภาวะไตวาย หรือเป็นพิษต่อไตตามที่มีการกล่าวอ้าง



ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน 2567

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะกรรมการสร้างความเข้มแข็งประชาชน

ด้านการใช้อย่างสมเหตุผล (สยส.) และ กรรมการแพทยสภา



หมอชวนรู้



The Medical Council of Thailand



www.tmc.or.th



ยาเบาหวานชนิดอื่น ๆ เป็นอันตรายต่อไตหรือไม่?



ยาเบาหวานชนิดรับประทานอื่น ๆ ที่ใช้กันมาอย่างยาวนาน เช่น เมตฟอร์มิน, ไพโอกลิทาโซน, รีพาคลิไนด์ และอะคาร์โบส ไม่ทำให้ไตวายหรือเป็นพิษต่อไต แต่ยากกลุ่มใหม่ ๆ เช่น กลิพติน และกลิโฟลซิน อาจทำให้เกิดภาวะไตวายเฉียบพลันได้ในบางกรณี

ยาเบาหวานชนิดรับประทานช่วยชะลอการเกิดไตวายได้หรือไม่?

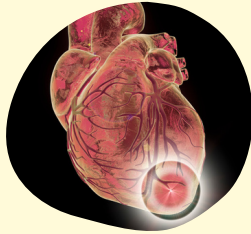
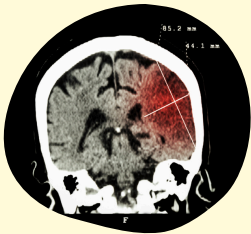
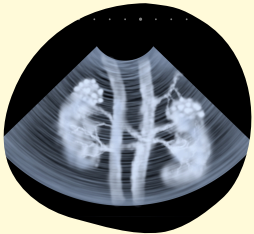


ภาวะไตวายในผู้ป่วยเบาหวานเกิดจากการควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดที่ไม่ดีต่อเนื่องเป็นเวลานาน ยาเบาหวานช่วยควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดตามแผนการรักษาของแพทย์ จึงช่วยปกป้องไตไม่ให้เสื่อมหรือวาย ซึ่งตรงข้ามกับที่กล่าวอ้างในคลิ๊ป



ผลเสียที่อาจเกิดขึ้นหากหลงเชื่อข้อมูลผิด ๆ

หากผู้ป่วยเชื่อข้อมูลผิด ๆ และหยุดยาเองโดยไม่ได้รับการปรึกษาแพทย์ จะทำให้น้ำตาลในเลือดสูงและเสี่ยงต่อภาวะแทรกซ้อนจากเบาหวาน เช่น ไตวาย หลอดเลือดสมองตีบ กล้ามเนื้อหัวใจตาย แผลที่เท้ารักษาไม่หาย หรือตาบอด นอกจากนี้ยากกลุ่มซัลโฟนิลยูเรียยังมีราคาถูกและมีประสิทธิภาพดี ผู้ป่วยที่เปลี่ยนยาอาจต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นมากโดยไม่จำเป็น



ผลเสียต่อระบบบริการสาธารณสุขและการเบิกจ่าย

หากผู้ป่วยเบาหวานจำนวนมากปฏิเสธการใช้ยาซัลโฟนิลยูเรีย จะเกิดภาระค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้นต่อระบบบริการสาธารณสุข เช่น ระบบบัตรทอง ประกันสังคม และสวัสดิการข้าราชการ ค่าใช้จ่ายอาจเพิ่มขึ้นอย่างมาก เช่น จากปีละ 365 บาท เมื่อใช้ซัลโฟนิลยูเรีย เป็น 14,235 บาทต่อปี เมื่อใช้กลิพติน ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นถึง 39 เท่า



ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน 2567

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะกรรมการสร้างความเข้มแข็งประชาชน

ด้านการใช้อย่างสมเหตุผล (สยส.) และ กรรมการแพทยสภา



หมอชวนรู้



The Medical Council of Thailand



www.tmc.or.th



หมอชวนรู้

อย่าหลงเชื่อว่ายาเบาหวานกลุ่มซัลโฟนิลยูเรียทำให้ไตวาย



แพทย์จะสั่งยากกลุ่มซัลโฟนิลยูเรียในกรณีใด

ตามแนวทางเวชปฏิบัติของไทยและต่างประเทศ แพทย์จะสั่งเมตฟอร์มิน เป็นยาขนานแรก และอาจใช้ยาซัลโฟนิลยูเรียเป็นลำดับถัดไปหากยังควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ เนื่องจากยานี้มีประสิทธิภาพดี ราคาถูก และเป็นยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ แต่ต้องติดตามภาวะน้ำตาลต่ำในเลือด



กรณีที่ห้ามใช้ซัลโฟนิลยูเรีย

ห้ามใช้ยาซัลโฟนิลยูเรียในกรณีต่อไปนี้:



แพ้ยานี้หรือยาซัลฟา



มีภาวะโคม่าจากน้ำตาลสูง



เป็นเบาหวานชนิดที่ 1



กำลังติดเชื้อรุนแรง

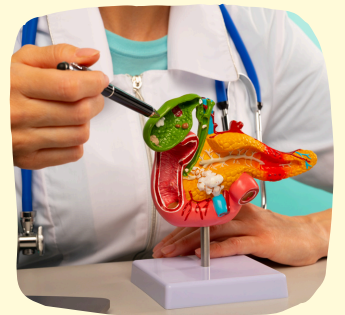


มีภาวะเลือดเป็นกรดจากคีโตน

อยู่ในภาวะเครียด
หรือบาดเจ็บรุนแรง

เหตุใดจึงห้ามใช้ยาซัลโฟนิลยูเรียในผู้เป็นเบาหวานชนิดที่ 1?

โรคเบาหวานชนิดที่ 1 เกิดจากตับอ่อนไม่สามารถสร้างอินซูลินได้ ส่วนยาซัลโฟนิลยูเรียออกฤทธิ์กระตุ้นการหลั่งอินซูลินจากตับอ่อน จึงไม่มีประโยชน์ในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 1 แต่จะมีประโยชน์เฉพาะในผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ซึ่งเป็นกลุ่มที่พบได้บ่อย



การดูแลตนเองไม่ให้ไตเสื่อมจากเบาหวาน

- 1 ใช้ยาเบาหวานตามแพทย์สั่งอย่างเคร่งครัด
- 2 ออกกำลังกาย และควบคุมน้ำหนัก ควบคุมอาหารชนิดแป้งและน้ำตาล
- 3 หลีกเลี่ยงยาที่ส่งผลเสียต่อไต เช่น ยาแก้ปวดกลุ่มเอ็นเสด (NSAIDs)
- 4 ควบคุมความดันเลือดให้อยู่ในระดับปกติ
- 5 ตรวจการทำงานของไตเป็นระยะ
- 6 เลิกบุหรี่และไม่ดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมาก
- 7 ดื่มน้ำเพียงพอ
- 8 ไม่หลงเชื่อข้อมูลผิด ๆ บนโซเชียลมีเดีย
- 9 ไม่ซื้ออาหารเสริมหรือสมุนไพรซึ่งมักโฆษณาว่ารักษาเบาหวานได้โดยไม่ต้องกินยา

การปฏิบัติตามแนวทางเหล่านี้จะช่วยปกป้องไตจากการเสื่อม และป้องกันภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวาน

บทความโดย

ผศ.นพ.พิสนธิ์ จงตระกูล

ประธานคณะกรรมการสร้างความเข้มแข็งประชาชน

ด้านการใช้อย่างสมเหตุผล (สยส.) และ กรรมการแพทยสภา



หมอชวนรู้



The Medical Council of Thailand



www.tmc.or.th

ข้อมูล ณ วันที่ 26 กันยายน 2567